

PISMA VEJSILA ĆURČIĆA FERDI ŠIŠIĆU (1926-1931)

Amer Maslo

Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut

amermaslo9@gmail.com

Apstrakt: U ovom radu objavljeno je osam pisama koja je bosanskohercegovački arheolog Vejsil Ćurčić u periodu od 1926. do 1931. godine uputio hrvatskom historičaru Ferdi Šišiću. Pisma su sačuvana u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, kao dio Šišićeve ostavštine. Tekstu pisama prethodi uvodni dio koji donosi osnovne informacije o samoj korespondenciji. U tom dijelu predstavljeni su manje poznati detalji iz Ćurčićeve biografije i ponuđen je pregled najvažnijih radova posvećenih dvojici intelektualaca koji su u fokusu ovog istraživanja.

Ključne riječi: Vejsil Ćurčić, Ferdo Šišić, pisma, Jugoslavenska akademija nauka i umjetnosti (JAZU), Bosna i Hercegovina

Abstract: In this paper, eight letters written by the Bosnian-Herzegovinian archaeologist Vejsil Ćurčić to the Croatian historian Ferdo Šišić between 1926 and 1931 are presented. The letters are preserved in the Archives of the Croatian Academy of Sciences and Arts in Zagreb, as part of Šišić's personal collection. Preceding the texts of the letters is an introductory section that provides essential information about the correspondence itself, presents lesser-known details from Ćurčić's biography, and offers an overview of the most significant works devoted to the two intellectuals who form the center of this study.

Keywords: Vejsil Ćurčić, Ferdo Šišić, letters, Yugoslav Academy of Sciences and Arts (YASA), Bosnia and Herzegovina

Uvod

Ostavština hrvatskog historičara i akademika Ferde Šišića čuva se u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. Među sačuvanom korespondencijom, kao dio ostavštine nalazi se i veliki broj pisama koja su Ferdi Šišiću pisali prijatelji, kolege i studenti sa područja Bosne i Hercegovine.¹ Među korespondentima su, između ostalih, bili Pavao Dragičević, Hamdija Kreševljaković, Safvet-beg Bašagić, Petar Kočić, Krsto Kulišić, Štefanija Hadrović, Mato Filipović, Julijan Jelenić, Krunoslav Draganović, Milan Prelog, Ivo Andrić, Miroslav Vanino, Šaćir Sikirić i drugi.² U ovom radu cilj je predstaviti osam pisama koja je u periodu od 1926. do 1931. godine Ferdi Šišiću poslao bosanskohercegovački arheolog Vejsil Ćurčić.³

Zahvaljujući naučnom opusu i njegovom značaju Ferdo Šišić spada u red istaknutih hrvatskih i jugoslavenskih historičara prve polovine 20. stoljeća, a osim toga u različitim periodima svoga života bio je i politički angažiran. S obzirom na značajan broj napisanih radova o Ferdi Šišiću i njegovoj djelatnosti na ovom mjestu neće biti ponuđen poseban osvrt na njegovu

¹ Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (dalje: HR-HAZU), Osobni fond Ferde Šišića, 61 – XIII – A, Analitički inventar osobnog fonda Ferde Šišića (Pisma raznih korespondenata Šišića); Marinko Vuković, "Ostavština akademika Ferde Šišića u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti", u: *Historijski zbornik*, Zagreb: Društvo za hrvatsku povjesnicu, 2017, vol. LXX, br. 2, 489–497.

² Na pisma koja su Šišiću stizala iz Bosne i Hercegovine skrenuta je pažnja u radovima: M. Vuković, "Ostavština akademika Ferde Šišića u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti", 489–497; Amer Maslo, "Suradnja Hamdije Kreševljakovića i Ferde Šišića (1913. – 1940.)", u: *Časopis za suvremenu povijest*, Zagreb: Hrvatski institut za povijest, 2024, vol. 56, br. 1, 99–114; Meri Kunčić i Zoran Ladić, "Prilog proučavanju znanstvene i društvene aktivnosti Ferde Šišića na temelju korespondencije iz Arhiva HAZU-a u Zagrebu", u: *Historijski zbornik*, Zagreb: Društvo za hrvatsku povjesnicu, 2024, vol. LXXVII, br. 2, 57–75.

³ Na postojanje ovih pisama ukazano je i kod: M. Kunčić i Z. Ladić, "Prilog proučavanju znanstvene i društvene aktivnosti Ferde Šišića", 61.

biografiju.⁴ O Vejsilu Ćurčiću nije mnogo pisano. Osim leksikonskih i enciklopedijskih natuknica,⁵ postoje i dva recentna, sadržajno opširnija teksta o Vejsilu Ćurčiću, autora Adnana Kaljanca i Jasmina Mulaomerovića.⁶ Novinarica Edina Kamenica objavila je novinski tekst o Vejsilu Ćurčiću koji uključuje intervju sa njegovim unukom u kojem je akcent bio na Ćurčićevoj ulozi u spašavanju *Hagade* i drugih vrijednih predmeta iz Zemaljskog muzeja tokom Drugog svjetskog rata.⁷ Ukratko, Vejsil Ćurčić rođen

⁴ Između ostaloga, o Ferdi Šišiću vidjeti: Viktor Novak, "Ferdo Šišić: 9. III. 1869. – 21. I. 1940.", u: *Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, Zagreb: JAZU, 1949, br. 54, 362-443; Stjepan Antoljak, "Ferdo Šišić", u: *Arhivski vjesnik*, Zagreb: Hrvatski državni arhiv, 1989, br. 32, 125-142; Zlata Živaković – Kerže, "Šišić nad vrelima hrvatske povijesti (između manje poznate svakodnevnice i složene povijesti vremena)", u: *Hum: časopis Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru*, Mostar: Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru, 2015, vol. 10, br. 13, 7-43; Damir Agičić, "Ferdo Šišić, sveučilišni profesor, znanstvenik i javni djelatnik", u: *Historijski zbornik*, Zagreb: Društvo za hrvatsku povjesnicu, 2017, vol. LXX, br. 2, 469-474; Tomislav Galović, "Medievistički profil Ferde Šišića", u: *Historijski zbornik*, Zagreb: Društvo za hrvatsku povjesnicu, 2017, vol. LXX, br. 2, 475-480; Željko Holjevac, "Ferdo Šišić i (rano)novovjekovna hrvatska povijest", u: *Historijski zbornik*, Zagreb: Društvo za hrvatsku povjesnicu, 2017, vol. LXX, br. 2, 481-488; M. Vuković, "Ostavština akademika Ferde Šišića", 489-497; Ivan Bačmaga, "Povijesna veličina Ferde Šišića", u: *Historijski zbornik*, Zagreb: Društvo za hrvatsku povjesnicu, 2017, vol. LXX, br. 2, 499-502; Matko Globačnik, "Posljednje godine i smrt Ferde Šišića (1938. – 1940.)", u: *Scrinia Slavonica: Godišnjak Podružnice za povijest Slavonije, Srijema i Baranje Hrvatskog instituta za povijest*, Slavonski Brod: Hrvatski institut za povijest – Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, 2022, vol. 22, br. 1, 211-246.

⁵ Đuro Basler, "Ćurčić Vejsil", u: *Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine*, tom 1, Sarajevo: Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, 1988, 68; "Ćurčić, Vejsil", *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. – 2025. <https://www.enciklopedija.hr/clanak/curcic-vejsil> (pristupljeno: 3. 5. 2025).

⁶ Kaljanac je predstavio dio arheoloških zasluga Vejsila Ćurčića i ukazao je na zanemarivanje Ćurčićevog doprinosa u istraživanjima razvoja arheologije i drugih srodnih disciplina. Adnan Kaljanac, *Stranputice rane arheologije u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 2023, 182-199; Mulaomerović je u časopisu Speleološkog društva "Bosansko-hercegovački krš" objavio rad o doprinosu Vejsila Ćurčića na polju speleologije sa bibliografijom njegovih radova. Slično Kaljancu i Mulaomerović je ukazao na nedovoljnu istraženost biografije Vejsila Ćurčića. Jasminko Mulaomerović, "Prilog za bibliografiju Vejsila Ćurčića", u: *Naš Krš*, Sarajevo: Speleološko društvo Bosansko-hercegovački krš, 2023, vol. XLIII, br. 56, 102-113.

⁷ "Život je čudo: Saga o ljubavi Vejsila Ćurčića koji je spašavao Hagadu", 16. 12. 2022., <https://interview.ba/zivot-je-cudo-saga-o-ljubavi-vejsila-curcica-koji-je-spasavao-hagadu/> (pristupljeno: 7. 6. 2025. godine).

je potkraj osmanske vlasti u Sarajevu, 1868. godine. Prema podacima koje je predstavio Đuro Basler, Ćurčić je u Beču studirao historiju umjetnosti i prethistorijsku arheologiju.⁸ Poseban doprinos bosanskohercegovačkoj nauci dao je na polju arheologije i etnografije. Tokom svoje dugogodišnje karijere najveći dio vremena proveo je u Zemaljskom muzeju u Sarajevu, gdje je za vrijeme Drugog svjetskog rata u Nezavisnoj državi Hrvatskoj kraći period obnašao i funkciju direktora.⁹ Nakon završetka rata radio je nekoliko godina u Zavodu za zaštitu spomenika u Sarajevu.¹⁰ Umro je u Sarajevu 1959. godine, u 91. godini života.¹¹

Pisma Vejsila Ćurčića Ferdi Šišiću predstavljaju koristan prilog njegovoj biografiji, jer pružaju uvid u njegove istraživačke aktivnosti tokom petogodišnjeg razdoblja koji je za njega, zbog problema sa kojima se susretao, bio izuzetno turbulentan. Pisma otkrivaju načine na koje je Ćurčić pokušavao iskoristiti svoja poznanstva kako bi knjige i radove koje je napisao objavio kod zagrebačkih izdavača. Ova korespondencija dodatno svjedoči o tome koliko su pojedini muslimanski intelektualci iz međuratnog perioda težili povezivanju s krugovima koji su imali utjecaj na dešavanja u Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu. Pisma su jedan od primjera koji pokazuju koliko je ta institucija zauzimala značajno mjesto u životu muslimanskih intelektualaca koji su se sebe smatrali Hrvatima. Odnos muslimanskih intelektualnih krugova prema institucijama poput JAZU-a i Matice hrvatske svakako tek treba dodatno i detaljno istražiti, a sačuvana korespondencija predstavlja važnu izvornu građu za nastajanje studija na tu temu.

Prvo sačuvano pismo Vejsila Ćurčića napisano je 23. septembra 1926. godine. Iz sadržaja ove razglednice koju je Ćurčić uz pozdrave iz Soluna poslao Šišiću jasno je da su se njih dvojica poznavali od ranije. Od ukupno osam pisama jedno je poslano 1926. godine, dva 1927. godine, jedno 1928. godine,

⁸ Đ. Basler, "Ćurčić Vejsil", 68.

⁹ A. Kaljanac, *Stranputice rane arheologije*, 182.

¹⁰ "Ćurčić, Vejsil", *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. – 2025. <https://www.enciklopedija.hr/clanak/curcic-vejsil> (pristupljeno: 3. 5. 2025).

¹¹ Đ. Basler, "Ćurčić Vejsil", 68.

dva 1930. godine, jedno 1931. godine, dok je jedno pismo nedatirano. Šišićeva pisma koja je slao Ćurčiću trenutačno nisu dostupna i nije poznato da li su sačuvana, s obzirom na to da Ćurčićeva ostavština nije pohranjena na čuvanje niti jednoj ustanovi u kojoj bi bila na raspolaganju zainteresiranim istraživačima.

Prevladavajuća tema ovih pisama su istraživačke aktivnosti Vejsila Ćurčića i njegova nastojanja da iskoristi Šišićev ugled i utjecaj kako bi objavio svoje knjige i radove u okviru izdavačke djelatnosti JAZU-a. U dva pisma iz prve polovine 1927. godine, Ćurčić se obraćao Šišiću s pitanjima o sudbini njegovog teksta o oružju i mogućem štampanju u časopisu *Starine JAZU* ili na neki drugi način u JAZU-u.¹² U periodu od 1928. do 1931. godine centralno mjesto u pismima zauzimaju Ćurčićeva istraživanja stećaka i drugih srednjovjekovnih spomenika, koje je provodio pod pokroviteljstvom JAZU-a.¹³ Kroz pisma je Ćurčić upoznao Šišića sa svojim radom, napretkom i problemima s kojima se susretao. Koristio je priliku da zamoli Šišića da svojim utjecajem u Akademiji olakša njegova istraživanja. Ćurčić je u pismima poprilično direktan. Između ostalog, izrazio je nadu da ga u Akademiji *neće vući za nos* kao što su to radili u slučaju njegovog teksta o oružju koji je na kraju povukao i predložio za objavljivanje u izdanjima Matice hrvatske.¹⁴ U jednom od pisama upozorio je Šišića na Franza Babingera navodeći da bi se JAZU u kontekstu istraživanja prošlosti Bosne i Hercegovine trebala posvetiti ozbiljnijim temama i proći se “onog čivuta Babingera, koji je po mišljenju svih nas odavle, s kojima je došao u dodir, jedan hohštapler i sigurno samo vara Akademiju”.¹⁵ Interesantni su i

¹² HR-HAZU, Osobni fond Ferde Šišića, 61 – XIII – A (Pisma raznih korespondenata Šišića), Pisma Vejsila Ćurčića Ferdi Šišiću (4Ć – 2, 3), 27. 1. 1927, 17. 5. 1927.

¹³ Ibid, Pisma Vejsila Ćurčića Ferdi Šišiću (4Ć – 4, 5, 6, 7, 8), 14. 6. 1928, 9. 3. 1930, 9. 4. 1930, 3. 7. 1931, nedatirano.

¹⁴ Ibid, Pismo Vejsila Ćurčića Ferdi Šišiću (4Ć – 4), 14. 6. 1928.

¹⁵ Ibid; Primjeri antisemitizma, kao i islamofobije, su primjetni u hrvatskoj štampi u 19. i 20. stoljeću. Na ovo Ćurčićevo pismo je ukazano i u radu Meri Kunčić i Zorana Ladića. M. Kunčić i Z. Ladić, “Prilog proučavanju znanstvene i društvene aktivnosti Ferde Šišića na temelju korespondencije”, 61; Na islamofobične stavove u hrvatskoj štampi ukazano je, između ostalih, i kod: Amer Maslo, “‘Iz Bosne dolaze grozne vesti o bjesnilu divljih Turakah proti nevoljnim Krstjanom’: Percepcija

Ćurčićevi prijedlozi o postavljanju izložbe *Kulturno djelovanje Muslimana u B. i H. od osvajanja do danas* u Zagrebu, kojom bi se “po prvi put prikazao muslimanski elemenat sa čitavom svojom kulturom, koja se ne smije nimalo podcjenjivati”. Na ovu ideju Ćurčić je došao nakon prijedloga društva Gajret da se slična, ali manja izložba organizira u Sarajevu i da on učestvuje u njenom postavljanju. Bio je mišljenja “da bi jedna ovakva izložba imala mnogo više efekta u Zagrebu nego li u Sarajevu, koje već samo po sebi predstavlja donekle jednu takvu izložbu” i tražio je Šišićevo očitovanje o toj temi i prijedlogu.¹⁶ Također, Ćurčić je pokušavao pomoći Šišiću s pribavljanjem literature koja mu je bila potrebna iz Bosne i Hercegovine. To je vidljivo u pismu iz juna 1928. godine u kojem je obavijestio Šišića da i dalje traga za stvarima koje su mu potrebne i da je oko toga pričao s Hamdijom Kreševljakovićem.¹⁷ Ćurčić je pomagao Šišiću i da dođe do informacija vezanih za “veleizdajnički” proces u Banjoj Luci koji je vođen tokom Prvog svjetskog rata uputivši ga na gospodina Horvatića u Zagrebu te na Kolomana Mileca u Sarajevu.¹⁸

Ostaje otvoreno pitanje zbog čega nakon 1930. godine prestaje dopisivanje Ćurčića i Šišića. U ovom trenutku moguće je ponuditi dvije realne opcije. Jedna od opcija je da su pisma postojala, ali da nisu sačuvana, dok je druga opcija eventualno udaljavanje ili zahlađivanje odnosa između Ćurčića i Šišića iz nepoznatih razloga. Međutim, Ćurčić nije prestao da šalje pisma u JAZU, što je vidljivo iz protokolarnih knjiga.¹⁹

Osmanskog Carstva i muslimana u listu *Naša sloga* za vrijeme ustanka u Hercegovini i Bosni (1875.–1878.), u: *Zbornik radova s Međunarodnog znanstvenog skupa Naša sloga 1870.–2020.*, ur. Mihovil Dabo et al., Pula: Filozofski fakultet, 2022, 141–165; Dženita Karić, *Bosnian Hajj Literature: Multiple Paths to the Holy*, Edinburgh: Edinburgh University Press, 2022, 105–109; O negativnom iskustvu bosanskih muslimana sa Franzom Babingerom opširnije vidjeti kod: Tatjana Paić-Vukić, “Collecting Manuscripts for the Oriental Collection of the Yugoslav Academy of Sciences and Arts: The Role of Franz Babinger”, u: *Archivum Ottomanicum*, Wiesbaden: Harrasowitz Verlag, 2017, br. 34, 111–122.

¹⁶ HR-HAZU, Osobni fond Ferde Šišića, 61 – XIII – A (Pisma raznih korespondenata Šišića), Pismo Vejsila Ćurčića Ferdi Šišiću (4Ć – 8), nedatirano.

¹⁷ Ibid, Pismo Vejsila Ćurčića Ferdi Šišiću (4Ć – 4), 14. VI. 1928.

¹⁸ Ibid, Pismo Vejsila Ćurčića Ferdi Šišiću (4Ć – 8), nedatirano.

¹⁹ U periodu od 1930. do 1935. godine Ćurčićeva komunikacija sa Akademijom uglavnom se veže za istraživanje stećaka. On je u Zagreb slao izvještaje o svome radu u Bosni i Hercegovini, dok su

Prilikom priređivanja pisama poštovan je jezik autora, te su pisma prenesena bez ispravljanja gramatičkih grešaka ili grešaka druge vrste (prema pravopisima koji su u današnje vrijeme u upotrebi). Novi redovi u tekstu pisama nisu naznačeni. Unutar teksta korištene su sljedeće oznake:

[] – unutar zagrada, u kurzivu, nalaze se napomene priređivača

[] – unutar znakova nalaze se slova, riječi i znakovi koji su naknadno umetnuti ili su umetnuti ispod ili iznad riječi u originalu pisma

(...) – korišteno za označavanje nečitko napisanih riječi koje nisu pročitane

(?) – korišteno kod riječi koje su nečitko napisane i za koje nije sigurno da li su tačno pročitane

>(...)< – korišteno na mjestima gdje su riječi ili slova prekrížena i pri tome nečitko napisana

mu iz Akademije u nekoliko navrata odobrali novčanu podršku. Ćurčić je tražio i drugu potrebnu opremu za posao koji je obavljao, poput fotoaparata. Nakon 1936. godine, u kojoj se opet poteglo pitanje finansijske podrške, naredne informacije o Ćurčiću dolaze tek 1943. godine kada se u dva navrata raspitivao u kojem stadiju je njegova radnja o stećcima i da li će je Akademija štampati. Potrebno je napomenuti da su podaci koji su prezentirani u ovoj fusnoti izdvojeni iz protokolarnih knjiga koje se nalaze u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. Zbog ograničenosti vezanih za dostupnost građe u Arhivu, nakon njegovog stradanja u zemljotresu 2020. godine, tokom svog istraživanja nisam ostvario uvid u Ćurčićeva pisma koja je slao u Akademiju.

PISMA

I

[Razglednica]

[Prednja strana]

[Podaci o primatelju]

Gosp.

Dr. Ferdo Šišić

sveučilišni profesor

Zagreb

Mažuranićev trg br. 24

[Prateći tekst]

Nakon dovršenog rada po Makedoniji navratih se malo i u Solun, odakle Vam šaljem najsrdajnije pozdrave

V. Ćurčić

Moguće da ću se za nekoliko dana navratiti opet u Zagreb

23 IX 1926

[Na poledini razglednice nalazi se fotografija na kojoj je prikazan stup Galerijovog luka u Solunu. Natpis ispod na francuskom jeziku *1030. Salonique (Grèce). – Sculptures d'un pilier de l'Arc de Triomphe de Galère*]

II

[Prva stranica]

Mnogo poštovani gospodine profesore!

Priloženo šaljem Vam jedan podnesak Akademiji znanosti i umjetnosti s molbom, da ga pročitate i ako Vam se taj moj predlog svidi, da ga predložite Akademiji i potpomognete.

Ja sam s Vama o ovom radu razgovarao i po mome mišljenju trebala bi [ga] Akademija zaista izvesti, što bi bila za nju velika atrakcija.

Posao nije baš tako lak, ali Vam ja garantiram za uspjeh.

[Druga stranica]

Čudim se da mi gosp. dr. Boranić²⁰ ništa ne piše, da li je na sjednici Akademije primljen predlog o promjeni formata za moju radnju o oružju. Čim dobijem od njega odgovor, odmah ću poslati klišeje i ono par slika, koje treba još da se kliširaju.

Budite tako dobri i upitaj te gosp. Dekana da li će on uopće štampati ovaj rad, jer mi po njegovoj šutnji izgleda kao da im nije mnogo stalo do tog štampanja. Do sada je mogla knjiga već davno biti gotova da nije bilo tih zapreka o promjeni formata.

[Treća stranica]

Ne zamjerite mi gosp. profesore što se svaki put u ovoj stvari na Vas obraćam, ali ću Vam biti vrlo zahvalan na Vašem trudu i plemenitom zauzimanju.

S odličnim poštovanjem

Vaš zahvalni

V. Ćurčić

Hadži Idriz 3

Sarajevo 27. I. 1927

N. Klišeje ne mogu prije poslati dok ne znam da li će se radnja uopće štampati, jer je poštarina skupa a 200 klišeja teži sigurno kakvih 40kg.

III

[Prva stranica]

Veleučeni gosp. Profesore!

Otišao sam iz Zagreba a da se nijesam zapravo ni oprostio od Vas. Sada se nalazim u okolici Zlatara, u vinogradu moje punice. Ne mogu Vam opisati, kako sam zadovoljan s mojim boravkom u našem prekrasnom

²⁰ Misli se na Dragutina Boranića, hrvatskog lingvistu i člana JAZU-a. O Dragutinu Boraniću vidjeti: "BORANIĆ, Dragutin", *Hrvatski biografski leksikon (1983–2024), mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2025. <https://hbl.lzmk.hr/clanak/boranic-dragutin> (pristupljeno: 9. 5. 2025).

Zagorju. Zaista su ovo tako lijepi i pitomi krajevi, da im nema premca. Naš vinograd i vila leži na najljepšem mjestu i tu sprovodim čitave dane. Doduše ponio sam sa sobom i jedan rad, pa kada mi se prohtjedne, radim dva tri sata a onda opet ljenčarim ili pravim veće ili manje šetnje u okolici. Nije mi dakle

[Druga stranica]

nimalo dosadno, pa nekanim ni tako brzo otići odavle.

Sada opet dolazim s jednom molbom za Vašu intervenciju kod gosp. dekana dr. Boranića u stvari onog mog nesretnog rada. Kako Vam je poznato, ja [sam] tu radnju bio povukao, jer sam bio uvjeren da se iz čisto tehničkih razloga ne može na formatu Zbornika štampati. Plikom(?) mog zadnjeg posjeta kod gosp. Boranića zamolio me je on, da pričekam još do konca maja, dok se održi glavna godišnja sjednica Akademije, gdje će biti pretresan i proračun. Stoga Vas lijepo molim, gosp. profesore, da malo uplivišete(?) na gosp. Boranića, da ipak štampa Akademija

[Treća stranica]

to djelo, koje leži kod njih već skoro godinu dana. Promjena formata ne će ni prouzrokovati nikakvih većih troškova, a djelo bi izgledalo bar kako treba.

Osim oružja, imam gotova još tri djela i sve bih dao Akademiji. I ovi su radovi vrlo interesantni i s lijepim ilustracijama, od kojih je velik dio i klišeiran. O ovom odštampanom odlomku o oružju, kritika se je vrlo povoljno izrazila (>Ob< Podlistak u Obzoru s potpisom Dr. M. Š.).

Ne zamjerite mi gosp. profesore, što Vama ponovo dosađujem s ovakvim molbama, ali budite uvjereni, da ću Vam na Vašoj dobroti biti vrlo zahvalan.

S odličnim poštovanjem

Vejsil Ćurčić

Zlatar 17. V. 1927.

IV

Veleučeni gospodine Profesore!

Ja nijesam zaboravio na Vas i tražim neprestato svuda, ne bi li makar štogod našao, ali dosada sve uzalud. Govorio sam i sa Hamdijom²¹ i on mi reče, da ima obje stvari i da će Vam ih poslati, pa je moguće da je to već i učinio. Ja ću ga opet potsjetiti i].

Ovih sam dana poslao Akademiji tri mala abklača sa stećaka i nadam se da će gosp. predsjednik biti onim radom vrlo zadovoljan. Ujedno sam ga zamolio da mi pošalje novac i papir, jer bih već 1. jula započeo raditi u Hercegovini. Valjda me neće sada više onoliko vući za nos kao što su to činili sa štampanjem knjige o oružju i etnografskoj građi iz B.H., i koje sam koncu, kako Vam je poznato, povukao i ponudio Matici.

Kad se sastanete sa gosp. Ivekovićem²², upitajte ga, moli[m] Vas, ne bi li moguće on reflektirao na jedan oveći rad o kulturnom djelovanju muslimanskog elementa u B.H.? U tome su radi sadržane sve monumentalne i javne građevine tog vremena i njihov kratak opis, historijat i slike.

Nadalji bi trebala da Akademija izda jedno monumentalno djelo o našim sredovječnim gradovima s tačnim opisima, historijatom i predajom, jer je i ovaj rad Truhelka²³ vrlo površno obradio.

²¹ Misli se na Hamdiju Kreševljakovića, bosanskohercegovačkog historičara. O Hamdiji Kreševljakoviću vidjeti: *Pisma Hamdije Kreševljakovića Muhamedu Hadžijahiću (1938-1959)*, prir. Amer Maslo, Sarajevo: JU Historijski arhiv Sarajevo i Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut, 2024, 15-27. U Kreševljakovićevim pismima Hadžijahiću se spominju određene aktivnosti Ćurčića nakon Drugog svjetskog rata. Vidjeti stranice 82, 84, 85.

²² Moguće da se misli na Ćirila M. Ivekovića, hrvatskog arhitektu i fotografa. O Ćirilu M. Ivekoviću vidjeti: "IVEKOVIĆ, Ćiril Metod", *Hrvatski biografski leksikon (1983-2024)*, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2025. <https://hbl.lzmk.hr/clanak/ivekovic-ciril-metod> (pristupljeno: 9.5.2025).

²³ Misli se na Ćiru Truhelku, arheologa i historičara u čijem se istraživačkom fokusu nalazilo područje Bosne i Hercegovine i koji je značajan dio svoje karijere proveo u Zemaljskom muzeju u Sarajevu. O Ćiri Truhelki vidjeti: Dejan Zadro, "Iz korespondencije Ćire Truhelke i Isidora Kršnjavog", u: *Građa Arhiva Bosne i Hercegovine*, Sarajevo: Arhiv Bosne i Hercegovine, 2012, vol. IV, br. 4, 97-153; Ćiro Truhelka, *Uspomene jednog pionira*, Zenica: Vrijeme, 2012; Adnan Kaljanac, *U stranoj zemlji: Ćiro Truhelka u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 2024.

Sigurno bi puno preče bilo da Akademija izda ove radove a da se prođe onog čivuta Babingera²⁴, koji je po mišljenju svih nas odavle, s kojima je došao u dodir, jedan hohštapler i sigurno samo vara Akademiju.

Zasada sam jako zaokupljen nekim poslovima u fabrici, pa zapravo ne dospijevam ni do kakva drugog rada.

S odličnim poštovanjem

i srdačnim pozdravom

Vaš odani

Vejsil

Sarajevo, 14-VI-1928.

V

[Prva stranica]

Veleučeni gospodine profesore i mnogo poštovani prijatelju!

Kako Vam je Milan rekao, [s]tigao sam u Zagreb upravo onaj dan, kada ste Vi otputovali za Biograd. Žalim vrlo ovaj slučaj, jer sam baš naročito s Vama želio govoriti o mome radu oko ispitivanja sredovječnih stećaka. Sa sobom sam bio donio i dva albuma sa mnogobrojnim [m] i vrlo uspješnim fotografijama i crtežima natpisa i ornamenata, što bi Vas, uvjeren sam, mnogo zanimalo,

Ja sam oba albuma pokazivao i gosp. B[o]janiću, pa izgleda da se je njemu ovakav rad sviđao, pa je čak i zadržao iste da pokaže i gosp. predsjedniku Manojloviću²⁵. Oni su to doduše trkimice pregledali, jer su bili

²⁴ Franz Babinger, njemački historičar i orijentalista, jedan od najpoznatijih biografa sultana Mehmeda II. O Franzu Babingeru vidjeti: Semavi Eyice, "BABINGER, Franz", *TDV İslâm Ansiklopedisi*. <https://islamansiklopedisi.org.tr/babinger-franz> (pristupljeno: 9. 5. 2025); "Babinger, Franz", *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. – 2025. <https://www.enciklopedija.hr/clanak/babinger-franz> (pristupljeno: 9. 5. 2025).

²⁵ Misli se na Gavru Manojlovića, hrvatskog historičara i člana JAZU-a. O Gavru Manojloviću vidjeti: Jaroslav Šidak, "Dr. Gavro Manojlović (U povodu 100-godišnjice njegova rođenja)", *Historijski zbornik*, Zagreb: Povijesno društvo Hrvatske, 1956, vol. 9, br. 1-4, 253-255; "MANOJLOVIĆ, Gavro", *Hrvatski biografski leksikon (1983–2024), mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2025. <https://hbl.lzmk.hr/clanak/manojlovic-gavro> (pristupljeno: 9.5.2025).

u velikom poslu oko Masarikove proslave.²⁶

Povrh ovoga rada i opisa i drugih mnogih bilježaka o stećcima i nekropolama, poslao sam Akademiji i jedan veliki sanduk pun [a]bklača od natpisa i raznih ornamenata.

Putovao sam i radio neumorno i vjerujte mi, da sam na tome nadoplatio mnogo iz [s]vog džepa. Ali šta ću da radim, kad me taj posao, pored svih [s]tradanja i velikih štrapaca toliko zanima. Bojim se samo, [d]a neću moći dugo sve te napore uzdržati, pa bi zato u interesu Akademije bilo, da pospiješimo taj rad povišenjem subvencije. U programu, što sam ja prije tri godine podastro Akademiji, predvidio sam rad u terenu za tri godine, ali s onim malim dotacijama oduljiće se jako i Bog zna, da li ću ga ja uopće tako moći i dovršiti. Zato Vas ja najljepše molim da se Vi zauzmete za me i da Akademija povisi subvenciju. U ovome slučaju ja bih ostavio sav drugi posao i otišao na tri četiri mjeseca na sistematski rad u Hercegovinu i zapa[d]nu Bosnu. Čim bih ovaj posao dovršio, bacio bih se na [st]ručnu obradu istog i Akademija bi mogla odmah otpočeti sa štampanjem pojedinih odsjeka. Ja ću svakako sav materijal podijeliti po starim župama [,] što ćete [,]kako ja mislim [,]i Vi odobriti.

[Druga stranica]

Za[n]imaće Vas i to da sam našao [u] nekim našim stećcima prilično bliških analogija u Kavkaz[u], te sam se obratio u toj stvari na arheološki muzej u Tiflisu²⁷. Odanle sam zimus dobio odgovor od jednog tamošnjeg sveučilišnog profesora, koji mi javlja, da zaista tamo postoje neki sredovječni spomenici s isklesanim natpisima u tamošnjem jeziku i figuralnom i drugom o[r]namentikom[,] što bi[,] kako >...< [on] veli, prema mome opisu imali donekle neke sličnosti sa našim stećcima. U Zagrebu sam se pak po Strigo[v]skome (Armenien) uvjerio, da moje

²⁶ Misli se na Tomáša Masaryka, češkog političara i filozofa, te prvog čehoslovačkog predsjednika. O Tomášu Masaryku vidjeti: Alain Soubigou, *Thomas Garrigue Masaryk*, Paris: Fayard, 2002; Na ovom mjestu se misli na proslavu osamdesetoga rođendana Masaryka u Zagrebu. O tome vidjeti: Marijan Lipovac, "Proslava 80. rođendana Tomáša Masaryka u Hrvatskoj 1930. godine", u: *Časopis za suvremenu povijest*, Zagreb: Hrvatski institut za povijest, 2003, vol. 35, br. 2, 601-621.

²⁷ Raniji naziv za Tbilisi, glavni grad Gruzije.

naslućivanje ima zaista nekog temelja. Ja ću sada poslati nekoliko fotografija raznih formi stećaka i biljega u Tiflis, te mi je dotični gospodin obeljačio da će ispitati tačno u koliko bi bilo eventualno nekih tradicionalnih veza između ermenskih spomenika s našim stećcima.

Ja sam od početka rada molio gosp. [p]rof. Boranića da mi isposluje preko ljeta besplatnu [željezničku] kartu na području Bosne i Hercegovine, što bi mi mnogo olakšalo moj rad.

Kao činovnik u mirovini imam samo tri puta godišnje popust na željeznici, pa kad ovo iskoristim, moram uvijek da plaćam cijelu kartu, što me jako skupo stoji. Stoga Vas lijepo molim, da ovo pitanje potaknete kojom prilikom, te da se Akademija obrati Ministarstvu Saobraćaja i da zamoli besplatnu kartu. Ja sam uvjeren da će spomenuto Ministarstvo vrlo rado izaći i Akademiji u susret jer se radi o naučnim putovanjima. Zahvaljujem mnogo na Vašem zauzimanju i susretljivosti

9. III. 1930. god.

Sarajevo.

S odličnim poštovanjem i mnogo pozdrava od odanog Vam

Vejsila Čurčić²⁸

VI

Mnogopoštovani gospodine profesore!

Nedavno je raspisala Hrvatska Matica natječaj za neke radove, koji će ako budu izabrani, biti nagrađeni. Poznavajući Vas kao iskrenog prijatelja, slobodan sam da Vas upitam, ne bi li imalo smisla da se i ja natječem na tome raspisu s onom mojom radnjom o oružju, koju je Akademija bila uzela. Ako mislite da [bih] imao kakve nade u neki uspjeh, onda budite tako dobri i javite mi na koga da se obratim u toj stvari, i na koju bi adresu poslao rukopis i slike. Želio bi svakako da se već jedanput štampa da nemam više brige o tome.

²⁸ Prezime dodano grafitnom olovkom, vjerovatno prilikom obrađivanja fonda. U prezimenu je kod početnog slova prezimena napisano pogrešno Č umjesto Ć.

Zahvaljujući Vam mnogo na Vašoj dobroti
najsrdanije Vas pozdravlja
Vaš zahvalni Vejsil
Sarajevo, 9. IV. 1930.

VII

[Prva stranica]

Veleučeni gospodine profesore!

Priloženo šaljem Vam fotografiju nadgrobne ploče, nađene u Ivanjskoj, kot. Bos. Krupa. Mislim da će Vas zanimati ovaj nalaz, jer se po svoj prilici radi o grobnicama knezova Blagajskih. Na tom mjestu nađeno je naime 12 grobnica, od kojih jedanaest sa skulpturama i natpisima. U svakoj grobnici ležao je po jedan mrtvac samo u 12. nađena su dva skeleta. Navodno je nađeno uz neke mrtvace i zlatnog prstenja ali ga je nestalo, uništeno je naime požarom pri kojem je zaglavio i posjednik toga prstenja. Osim jedne ploče, koja je dospjela u Zagreb u posjed Hrv. Zmaja i od koje Vam šaljem fotografiju, ostale su razlupane i uzidane u jednu seosku kuću. Moguće da bi se moglo još štoga sastaviti od razbijenih komada, koji bi se morali na neki

[Druga stranica]

način prikupiti. Uopće o tom nalazu mogao bi Vam najbolje i najtačnije podatke dati rkt. župnik u Bos. Novom gosp. Gerhard Purk. Izvjesnih podataka o tom nalazu ima i Hrv. Zmaj u Zagrebu. Moguće da bi se mogla zainteresovati Akademija za ovaj interesantni nalaz i da se stoga preduzme preko spomenutog župnika za spasavanje još onih fragmenata, što su uzidani u spomenutoj seoskoj kući. Samo iz (...), da je na tom nalazištu [navodno] boravio jedan kustos sar. zem. muz. i da je naredba da se to opet zatrpa.

Ja polagano nastavljam s prikupljanjem materijala sredovječnih spomenika. Nedavno sam poslao od prošlogodišnjeg rada jednu kolekciju zanimljivih abklača a sutra šaljem i vrlo uspjeti izljevak poznatog natpisa

Kulina Bana iz Muhašinovića, kot. Visoko. Prošlogodišnja dotacija Akademije u iznosu od 4700 dinara

[Treća stranica]

bila je zaista tako neznatna, da se s tom svotom nije moglo više uraditi. Kao obično, nadoplatio sam i lanjske godine na putovanja iz vlastitog džepa. Sadašnja nestalna vremena bila su povodom, da sam [često] otišao u neki kraj da radim po najljepšem vremenu, i kad sam stigao na mjesto promijenilo se izn[e]nada vrijeme i ja sam [se] nakon kraćeg ili duljeg čekanja povratio u Sarajevo a da nijesam svršio posao. Upravo pred mjesec dana otputovao sam bio u Hercegovinu da snimim nekoji važniji spomenik, ali mi vjetar nije dao nikako raditi kidajući mi [neprestano] papir, te sam nakon nekoliko dana čekanja napustio rad i vratio se kući. To se ne >...< dogodi jedanput nego i češće puta. Eto s takvim poteškoćama moram se ja boriti, a to neće nitko da uvidi i prizna. Pored abklača naročito lijepo napreduju kolekcije fotogr. snimaka, koje će vremenom imati veliku naučnu vrijednost. Ja ću

[Četvrta stranica]

na svaki način nastaviti ovaj rad makar i na vlastiti trošak. Da se je odmah s početka radilo s punom parom kako sam ja predlagao Akademiji, danas bismo imali na okupu sav materijal i moglo [bi] se odmah preći na publiciranje istog.

Inače sam zdravo i dobro, što i Vama od srca želim. Nadao sam Vam se, da ćete iz Dubrovnika putovati preko Sarajeva, ali Vas nije bilo. Priloženo šaljem Vam ovaj moj album narodnih nošnja. Začudiće Vas kad Vam rečem da me je uprava sar. muzeja tužila na ministarstvo i sud radi prekršaja autorskog prava. Eto takve prilike vladaju u sar. muzeju, kojim smo se ranije ponosili a danas je uistinu spao na vrlo niske grane.

S odličnim štovanjem

i mnogo pozdrava

Vejsil Ćurčić

Sar. 3. jula 1931.

VIII²⁹

[Prva stranica]

Vrlopoštovani gospodine Profesore!

Primio sam prekjučer Vaš cijenjeni list i mnogo Vam hvalim na Vašem prijateljstvu i plemenitom zauzimanju za moju stvar. Nekako mi se čini kao da ste Vi jedini, koji je shvatio i ocjenio ovaj rad. Zato ću ja zaista i još više nastojati, da udovoljim potpuno onim zadatcima, koje sam preuzeo primajući se toga ogromnog posla, da se nećete nikada zastidjeti, što ste se zauzimali za me. Ja sam Akademiji poslao tri manja izljevka u gipsu samo da vide o čemu se radi. Do danas nijesam još dobio na to nikakva odgovora ni potvrde, da li su ti objekti dobro stigli, da li im se taj rad >...< sviđa i.t.d. Bio sam upravo već bijesan na ovakvo bagatelisanje od strane uprave Akademije i htio sam na 15 o. mj. prekinuti s njima svaku vezu.

Ovih dana sam sudjelovao na nekim sjednicama društva "Gajreta", na koje me je uprava pozvala radi priređivanja neke manje izložbe zanata i. t. d. prilikom 25. godišnje proslave ovog društva. Kako je vrijeme već podmaklo (proslava je 6, 7 i 8. septembra) ja se nijesam primio toga posla izgovarajući se ujedno, da nema ni svrhe ovakva jedna skroz privredna izložba za Gajret. Ja sam međutim stavio drugi predlog, da Gajret do godine, kao nastavak ove proslave priredi jednu čisto kulturno-historijsku izložbu: "Kulturno djelovanje Muslimana u B. i H. od osvajanja do danas", što će odbor valjda i akceptirati, samo ako se ne istroši pre[]više ove godine oko proslave. U slučaju da ne bi Gajret mogao do godine uložiti veću svotu oko priredbe ovakve izložbe u Sarajevu, mogla bi se []može biti naći kakva mogu[]nost, da se jedna ovakva izložba priredi u Zagrebu. Tu izložbu zamišljam si ja tako, da najprije prikažem Bosnu prije islamizacije, dakle "Bogumilsku Bosnu" zatim prelazno doba, također na osnovi vrlo važnih spomenika iz ovog doba, i onda razvoj

²⁹ Ovo pismo nije datirano, ali s obzirom da se spominje obilježavanje 25. godišnjice društva *Gajret* na ovom mjestu se najvjerovatnije radi o 1928. godini. O muslimanskom društvu *Gajret* vidjeti: Ibrahim Kemura, *Uloga "Gajreta" u društvenom životu muslimana Bosne i Hercegovine: (1903-1941)*, Sarajevo: Veselin Masleša, 1986.

kulture

[Druga stranica]

pod uplivom Islama odnosno Orijenta. To bi bila vrlo lijepa i ujedno i poučna izložba, gdje bi se po prvi put prikazao muslimanski elemenat sa čitavom svojom kulturom, koja se ne smije nimalo podcjenjivati. Ja bih našao dovoljno i vrlo interesantna materijala, da se ne bismo ni malo zastidjeli pred na[] kulturnijim svijetom. Uvjeren sam da bi na takvu izložbu došlo mnogo svijeta i iz inostranstva.³⁰

Baš bi me zanimalo Vaše mišljenje o to[]e. Svakako sam mišljenja, da bi jedna ovakva izložba imala mnogo više efekta u Zagrebu nego li u Sarajevu, koje već samo po sebi predstavlja donekle jednu takvu izložbu. Kad krenem na put radi stećaka, obratiću pažnju i objektima, koji bi mogli u pogledu ovakve izložbe doći u obzir, kao monumentalne građevine, džamije, medrese, česme i. t. d.

Za veleizdajnički proces u Banjoj Luci našao sam spise kod g. Kolomana Mileca³¹, sudskog nadsavjetnika u penziji (Hadži Idriz 4), koji je sobom vodio taj proces. On ima jedan egzemplar kod sebe u Sarajevu, a jedan je posudio gosp. Horvatiću, b. h. sudskom nadsavjetniku u p. koji sada živi negdje u Zagrebu (upitajte na telefon kod polic. direkcije.) Gosp. Milec mi reče, da zatražite najprije onaj egzemplar od g. Horvatića, koji će Vam ga sigurno st[]av[]iti na raspolaganje. Ako Vam to ne bi uspjelo, onda se obratite direktno na g. Mileca i on će Vam te spise sigurno posuditi na izvjesno vrijeme. Ovu drugu brošuru nijesam još našao.

Još jedanput najljepša hvala i mnogo Vas pozdravlja

Vaš zahvalni

Vejsil

³⁰ Izložba kakvu je zamišljao Čurčić do 1930. godine nije održana u Zagrebu. Čurčić se aktivirao i u drugoj polovini tridesetih oko jedne slične ideje, a učestvovao je u postavljanju izložbi druge tematike u Sarajevu i Zagrebu. Zanimljivo je da je krajem 2024. godine, gotovo stotinu godina od ove Čurčićeve inicijative, u Zagrebu održana izložba *Pod nebom vedre vjere – Islam i Europa u iskustvu Bosne*, koja u nekim svojim dijelovima ima sličnosti sa idejama koje je imao Čurčić.

³¹ Koloman Milec, voditelj sudskog postupka u Banja Luci koji se vodio 1915. i 1916. godine, a koji je poznatiji pod imenom Veleizdajnički proces u Banja Luci.

N.Z. Kad ste Vi sada stupili u predsjedništvo Akademije, mogao bih se nadati, da će mi Akademija ipak jedanput štampati i ono moje djelo o oružju.³² Ja sam doduše na nagovor nećaka Slavka Batušića³³ ponudio Matici Hrvatskoj, ali ne vjerujem da bi ona štampala ovakvo naučno makar i popularno [pisano] djelo. Zaista se ja sada samo u Vas uzdam.

IZVORI I LITERATURA

Neobjavljeni izvori

Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HR-HAZU), Zagreb,
– fond: Osobni fond Ferde Šišića

Objavljeni izvori

Truhelka, Ćiro, *Uspomene jednog pionira*, Zenica: Vrijeme, 2012.

Zadro, Dejan, “Iz korespondencije Ćire Truhelke i Isidora Kršnjavog”, u: *Građa Arhiva Bosne i Hercegovine*, Sarajevo: Arhiv Bosne i Hercegovine, 2012, vol. IV, br. 4, 97-153.

Pisma Hamdije Kreševljakovića Muhamedu Hadžijahiću (1938-1959), prir. Amer Maslo, Sarajevo: JU Historijski arhiv Sarajevo i Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut, 2024.

³² Jedno od glavnih mjesta u osam predstavljenih pisama na ovome mjestu zauzima nastojanje Vejsila Ćurčića da mu JAZU ili Matica štampaju njegovu studiju o starom oružju. Do toga u konačnici nije došlo. Ćurčićeva opširna studija o starinskom oružju (preko 200 stranica) objavljena je 1943. godine u *Glasniku Zemaljskog muzeja* koji je u to vrijeme u skladu s političkim prilikama izlazio po drugačijim naslovom. Vidjeti: Vejsil Ćurčić, “Starinsko oružje u Bosni i Hercegovini”, u: *Glasnik Hrvatskog državnog muzeja u Sarajevu*, Sarajevo: Hrvatski državni muzej, 1944, god. LV (1943-1944), 21-225.

³³ Misli se na Slavka Batušića, hrvatskog književnika i kulturnog radnika. O Slavku Batušiću vidjeti: “BATUŠIĆ, Slavko”, *Hrvatski biografski leksikon (1983–2024), mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2025.. <https://hbl.lzmk.hr/clanak/1483> (pristupljeno: 9. 5. 2025).

Knjige

- Kaljanac, Adnan, *Stranputice rane arheologije u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 2023.
- Kaljanac, Adnan, *U stranoj zemlji: Ćiro Truhelka u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 2024.
- Karić, Dženita, *Bosnian Hajj Literature: Multiple Paths to the Holy*, Edinburgh: Edinburgh University Press, 2022.
- Kemura, Ibrahim, *Uloga "Gajreta" u društvenom životu muslimana Bosne i Hercegovine: (1903–1941)*, Sarajevo: Veselin Masleša, 1986.
- Soubigou, Alain, *Thomas Garrigue Masaryk*, Paris: Fayard, 2002.

Članci

- Agčić, Damir, "Ferdo Šišić, sveučilišni profesor, znanstvenik i javni djelatnik", u: *Historijski zbornik*, Zagreb: Društvo za hrvatsku povjesnicu, 2017, vol. LXX, br. 2, 469–474.
- Antoljak, Stjepan, "Ferdo Šišić", u: *Arhivski vjesnik*, Zagreb: Hrvatski državni arhiv, 1989, br. 32, 125–142.
- Bačmaga, Ivan, "Povijesna veličina Ferde Šišića", u: *Historijski zbornik*, Zagreb: Društvo za hrvatsku povjesnicu, 2017, vol. LXX, br. 2, 499–502.
- Basler, Đuro, "Ćurčić Vejsil", u: *Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine*, tom 1, Sarajevo: Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, 1988, 68.
- Ćurčić, Vejsil, "Starinsko oružje u Bosni i Hercegovini", u: *Glasnik Hrvatskog državnog muzeja u Sarajevu*, Sarajevo: Hrvatski državni muzej, 1944, vol. LV, god. 1943/1944, 21–225.
- Galović, Tomislav, "Medievistički profil Ferde Šišića", u: *Historijski zbornik*, Zagreb: Društvo za hrvatsku povjesnicu, 2017, vol. LXX, br. 2, 475–480.
- Globačnik, Matko, "Posljednje godine i smrt Ferde Šišića (1938. – 1940.)", u: *Scrinia Slavonica: Godišnjak Podružnice za povijest Slavonije, Srijema i Baranje Hrvatskog instituta za povijest*, Slavonski Brod: Hrvatski institut za povijest – Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, 2022, vol. 22, br. 1, 211–246.

- Holjevac, Željko, "Ferdo Šišić i (rano)novovjekovna hrvatska povijest", u: *Historijski zbornik*, Zagreb: Društvo za hrvatsku povjesnicu, 2017, vol. LXX, br. 2, 481–488.
- Kunčić, Meri i Zoran Ladić, "Prilog proučavanju znanstvene i društvene aktivnosti Ferde Šišića na temelju korespondencije iz Arhiva HAZU-a u Zagrebu", u: *Historijski zbornik*, Zagreb: Društvo za hrvatsku povjesnicu, 2024, vol. LXXVII, br. 2, 57–75.
- Lipovac, Marijan, "Proslava 80. rođendana Tomáša Masaryka u Hrvatskoj 1930. godine", u: *Časopis za suvremenu povijest*, Zagreb: Hrvatski institut za povijest, 2003, vol. 35, br. 2, 601–621.
- Maslo, Amer, "Iz Bosne dolaze grozne vesti o bjesnilu divljih Turakah proti nevoljnim Krstjanom': Percepcija Osmanskog Carstva i muslimana u listu *Naša sloga* za vrijeme ustanka u Hercegovini i Bosni (1875.–1878.)", u: *Zbornik radova s Međunarodnog znanstvenog skupa Naša sloga 1870.–2020.*, ur. Mihovil Dabo, Teodora Fonović Cvijanović i Vanessa Vitković Marčeta, Pula: Filozofski fakultet, 2022, 141–165.
- Maslo, Amer, "Suradnja Hamdije Kreševljakovića i Ferde Šišića (1913. – 1940.)", u: *Časopis za suvremenu povijest*, Zagreb: Hrvatski institut za povijest, 2024, god. 56, br. 1, 99–114.
- Mulaomerović, Jasminko, "Prilog za bibliografiju Vejsila Ćurčića", u: *Naš Krš*, Sarajevo: Speleološko društvo Bosansko-hercegovački krš, 2023, vol. XLIII, br. 56, 102–113.
- Novak, Viktor, "Ferdo Šišić: 9. III. 1869. – 21. I. 1940.", u: *Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, Zagreb: JAZU, 1949, br. 54, 362–443.
- Paić-Vukić, Tatjana, "Collecting Manuscripts for the Oriental Collection of the Yugoslav Academy of Sciences and Arts: The Role of Franz Babin-ger", u: *Archivum Ottomanicum*, Wiesbaden: Harrasowitz Verlag, 2017, br. 34, 111–122.
- Šidak, Jaroslav, "Dr. Gavro Manojlović (U povodu 100-godišnjice njegova rođenja)", u: *Historijski zbornik*, Zagreb: Povijesno društvo Hrvatske, 1956, vol. 9, br. 1-4, 253–255.

Vuković, Marinko, “Ostavština akademika Ferde Šišića u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti”, u: *Historijski zbornik*, Zagreb: Društvo za hrvatsku povjesnicu, vol. LXX, br. 2(2017), 489–497.

Živaković – Kerže, Zlata, “Šišić nad vrelima hrvatske povijesti (između manje poznate svakodnevnice i složene povijesti vremena)”, u: *Hum: časopis Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru*, Mostar: Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru, 2015, vol. 10, br. 13, 7–43.

Internetski izvori

“Život je čudo: Saga o ljubavi Vejsila Ćurčića koji je spašavao Hagadu”, 16. 12. 2022., <https://interview.ba/zivot-je-cudo-saga-o-ljubavi-vejsila-curcica-koji-je-spasavao-hagadu/> (pristupljeno: 7. 6. 2025. godine).

“BORANIĆ, Dragutin”. *Hrvatski biografski leksikon (1983–2024), mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2025. <https://hbl.lzmk.hr/clanak/boranic-dragutin> (pristupljeno: 9. 5. 2025).

“IVEKOVIĆ, Ćiril Metod”, *Hrvatski biografski leksikon (1983–2024), mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2025. <https://hbl.lzmk.hr/clanak/ivekovic-ciril-metod> (pristupljeno: 9. 5. 2025).

Semavi Eyice, “BABINGER, Franz”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*. <https://islamansiklopedisi.org.tr/babinger-franz> (pristupljeno: 9. 5. 2025).

“Babinger, Franz”, *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. – 2025. <https://www.enciklopedija.hr/clanak/babinger-franz> (pristupljeno: 9. 5. 2025).

“MANOJLOVIĆ, Gavro”, *Hrvatski biografski leksikon (1983–2024), mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2025. <https://hbl.lzmk.hr/clanak/manojlovic-gavro> (pristupljeno: 9. 5. 2025).

“BATUŠIĆ, Slavko”, *Hrvatski biografski leksikon (1983–2024), mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2025. <https://hbl.lzmk.hr/clanak/1483> (pristupljeno: 9. 5. 2025).

LETTERS FROM VEJSIL ĆURČIĆ TO FERDO ŠIŠIĆ (1926–1931)

Summary

This paper presents eight letters that the Bosnian-Herzegovinian scholar Vejsil Ćurčić sent to the Croatian historian Ferdo Šišić between 1926 and 1931. These letters constitute a valuable contribution to Ćurčić's biography, as they shed light on his research activities during a five-year period that proved to be particularly turbulent due to the difficulties he encountered. The correspondence reveals the strategies through which Ćurčić sought to make use of his personal connections in order to secure the publication of his books and studies with Zagreb-based publishers. The predominant theme of the letters concerns Ćurčić's research into old weaponry, *stećci* (medieval tombstones), and related subjects.

